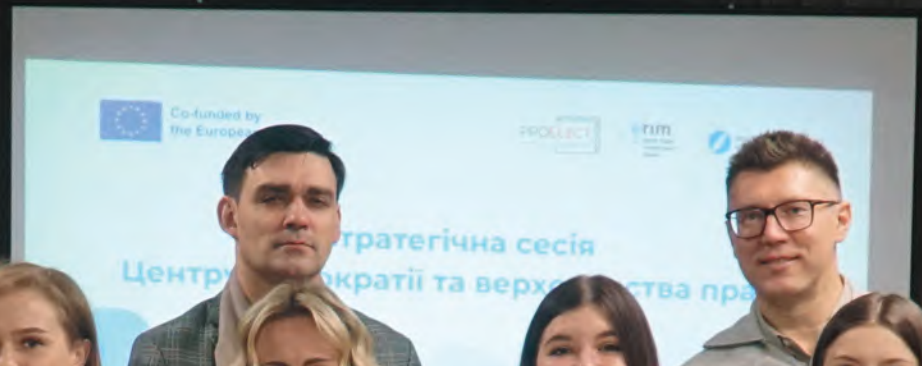

ЦЕНТР ДЕМОКРАТІЇ ТА
ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА

РІЧНИЙ ЗВІТ

**ЦЕНТР ДЕМОКРАТІЇ ТА
ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА**

ЗМІСТ

Вступне слово	2
Напрямок «Незалежні медіа»	5
• Підтримка Суспільного мовника	6
• Підтримка ключових медіареформ	7
• Сприяння законному створенню та використанню контенту	7
• Забезпечення етичного використання ШІ	8
• Медійна освіта для медіа та журналістів	9
• Підвищення медіа та інформаційної грамотності та протидія дезінформації	10
• Адвокація ефективного модерування контенту в соціальних мережах	12
Напрямок «Громадянське суспільство»	13
• Адвокація державної політики у сфері розвитку волонтерства в Україні	14
• Спрощення міграційних процедур для іноземних волонтерів	16
• Боротьба з непередбаченими для ОГС наслідками імплементації законодавства у сфері відмивання коштів і протидії фінансуванню тероризму	18
• Покращення банківського обслуговування для ОГС та уникнення проблем з визначенням кінцевого бенефіціарного власника	19
• Участь у формуванні законодавства в сфері віртуальних активів та їх використання ОГС	19
• Моніторинг загрозливого законодавства та ініціатив для діяльності ОГС та координація спільних дій	20
• Освітні та адвокаційні заходи для ОГС: Менторська програма та Форум правових реформ для ОГС	20
• Співпраця громадянського суспільства, влади та бізнесу	21
• Безпека активістів, волонтерів, лідерів і лідерок ОГС та їх коаліцій	22
• Кампанія «За безпечні дороги»: адвокація змін до законодавства у сфері безпеки дорожнього руху	23
• Київ без тютюнового диму: юридичний супровід антитютюнових змін до законодавства	24
Напрямок «Верховенство права»	26
• Участь у євроінтеграційних процесах	27
• Адвокація реформи публічного управління	28
• Доступ до публічної інформації	28
Комунікаційний звіт	29
Фінансовий звіт	30
Донори та партнери	32

ТРАНСФОРМУЄМОСЬ, ЩОБ ІТИ ВПЕРЕД

ОЛЕСЯ ХОЛОПІК
директорка ЦЕДЕМ

У 2025 році перед українським громадянським суспільством постав черговий виклик: як залишатися дієвими у світі, котрий стрімко змінюється, перетворюючи прогнози футурологів на буденну реальність?

Команда Центру демократії та верховенства права знайшла відповідь: змінюватися разом зі світом, залишаючись відданими нашим цінностям і місії — будувати суспільство активних та відповідальних громадян. Тож у минулі 12 місяців ЦЕДЕМ **доповнив традиційні напрями новими пріоритетами та акцентами.**

І першим із них стала євроінтеграція України. ЦЕДЕМ завжди враховував досвід країн ЄС, пропонуючи та адвокатуючи реформи, однак настав час для ширшого погляду. Адже Україна має синхронізувати свою правову систему з нормами Євросоюзу — це ключова умова вступу. Тож попереду — робота над сотнями рішень і законопроектів.

Ми віримо, що виконати її можна, лише об'єднавши зусилля держави та громадянського суспільства. Тому долучалися як аналітично-адвокаційний центр: експерти ЦЕДЕМ працювали у робочих та консультативних групах при органах влади, ми також відстежували вимоги ЄС та прогрес України. Пропозиції та застереження ми розробляли разом з партнерами на відкритих обговореннях, також пояснювали і розповідали суспільству про перебіг євроінтеграції. **Мета** — не лише приєднатися до ЄС, а змінити країну.

Ми вже понад 20 років працюємо у медійній сфері, і сьогодні зміни тут помітні як ніколи.

Штучний інтелект — тепер частина щоденної роботи журналіста та водночас постійний ризик. Дезінформація еволюціонувала від анонімних коментарів у соцмережах до переконливих дипфейків і клонів відомих видань. Аудиторія дедалі частіше обирає соцмережі замість класичних медіа.

У цих умовах недостатньо реагувати — **потрібно діяти на випередження**. Минулоріч ЦЕДЕМ не лише готував аналітичні матеріали та консультації на нагальні теми, а й провів серію регіональних тренінгів і онлайн-програм, аби українські редакції були готові до нових реалій. У цьому їм допоможуть і наші посібники, для котрих ми зібрали досвід провідних медіа під час війни.

Але «колективний імунітет» від інформаційних загроз творять не лише журналісти, а всі українці спільними зусиллями. Заради цієї мети ми охопили більш ніж мільйон слухачів кампанією з розвитку критичного мислення. А для держслужбовців та викладачів проводили окреме, професійне навчання.

Ми віримо, що технології мають бути етичними і служити суспільству, а не отруювати його маніпуляціями та шахрайством. Тож продовжували попереджати суспільство про нові загрози у соцмережах та відстоювали справедливу модерацію контенту. І вже маємо чудові новини зі сфери штучного інтелекту: за підтримки ЦЕДЕМ стартувала перша в Україні саморегульована організація з чіткими правилами компаній-розробників.

Коли мова про громадянське суспільство, наш пріоритет — створити «зелену вулицю» для активістів, благодійників та волонтерів. Вони не мають пробиватися через бар'єри і труднощі, аби допомагати країні.

Тож увесь минулий рік ЦЕДЕМ адвокував сприятливі законодавчі зміни для сектору. Зокрема, завдяки спільним з партнерами зусиллям, держава визнала важливість системної підтримки волонтерства. Ми виявили перешкоди для іноземних волонтерів і добилися реєстрації законопроекту, який їх усуває — вже у 2026 році парламент втілить ці зміни. А самим організаціям допомагали розвивати культуру безпеки та захищати власні права.

Саме синергія громадського сектору, влади та бізнесу здатна стати однією з суперсил нашої країни. Тож ЦЕДЕМ популяризував таку співпрацю завдяки конкурсу історій про успішні проєкти. Розвиваємо і культуру менторства, де досвідчені організації допомагають новачкам у їхній справі.

2025 рік поставив перед нами ще одну проблему: як лишати у центрі уваги теми, котрі для багатьох «не на часі» через війну. Серед таких — епідемія ДТП на українських автошляхах, котра кожен день забирає чийсь життя. У межах Кампанії «За безпечні дороги» ми не переставали нагадувати суспільству про потребу кермувати відповідально. Адже краще запізнитися, ніж не доїхати.

 Але для вирішальних змін нам **потрібно оновити законодавство**. Прогресивна шкала штрафів, суворіша відповідальність за повторні порушення, відмова від «нештрафованих +20 км/год» — це положення законопроектів, реєстрації яких ми вже домоглися. Далі слово за Верховною Радою. Саме поєднання справедливих правил та інформаційних кампаній дає результат — ми бачимо це завдяки дослідженням рівня користування ременями безпеки, бо щороку пристібається дедалі більше українців.

Контроль над тютюном лишається так само на часі, адже індустрія шукає нові шляхи, аби залучити дітей та підлітків до шкідливої звички. ЦЕДЕМ продовжував відстоювати чітке дотримання законодавства, і для цього ми не лише готували аналітики і пропозиції, а й навчали державних інспекторів та проводили дослідження.

Усі ці напрями об'єднує один підхід. Ми йдемо вперед разом зі світом. **Але не змінюємо нашої суті.**

ЦЕДЕМ і надалі поєднає аналітику, адвокацію та освіту. Щоб будувати країну, про яку мріють українці на фронті і в тилу.

І ми продовжуємо це робити разом із однодумцями — всіма, хто працює заради сильної, демократичної та відповідальної України.

Дякую команді ЦЕДЕМ, партнерам і донорам за ще один рік спільної роботи. І всім, хто щодня створює зміни. Саме так формується країна, за яку ми боремося.

ЦЕНТР ДЕМОКРАТІЇ ТА
ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА

Напря́м

«НЕЗАЛЕЖНІ МЕДІА»

ПІДТРИМКА СУСПІЛЬНОГО МОВНИКА

У 2025 році ЦЕДЕМ продовжив підтримувати Суспільного мовника та адвокатувати його належне фінансування.

Цього року Суспільне пройшло важливий етап — вибори Голови та членів правління. ЦЕДЕМ долучився до [висвітлення](#) процесу [виборів](#), а також [пояснював суспільству](#) важливість та механізм проведення виборів як складової реформи Суспільного мовлення.

Також ми продовжили суспільний діалог про важливість належного фінансування мовника, особливо в умовах повномасштабної війни.

«За нашими підрахунками, річний бюджет Суспільного на 2025 рік — це те, що РФ витрачає на пропаганду та дезінформацію протягом двох тижнів, проте навіть в таких умовах Суспільне генерує контент, який протидіє ворожій машині дезінформації. Саме тому, належне забезпечення Суспільного є надзвичайно важливим», — [заява](#) ЦЕДЕМ щодо Суспільного як медійного ключа євроінтеграції.

У межах цього діалогу ми провели щорічну [конференцію «Доброчесні медіа: як зберегти демократію в цифровому світі»](#). Завдяки цьому заходу ЦЕДЕМ вдалося:

- Зібрати на спільній платформі представників державної влади, міжнародної спільноти, медійних організацій та тих, хто займається молодіжною та дитячою політикою. Усього до конференції приєдналися 157 учасників;
- Підняти в публічній площині питання контенту для молодих аудиторій як стратегічного пріоритету та інвестиції у майбутнє;
- Підготувати [висновки](#) конференції з переліком кроків для представників влади, Суспільного, громадського сектору та міжнародних партнерів, аби Суспільне отримувало стабільне фінансування та виконувало свою місію у визначальний для країни час.

Цьогоріч ЦЕДЕМ реагував і на безпекові виклики — зокрема напад на виконавчого продюсера НСТУ Юрія Макарова та російський обстріл, від котрого постраждали філії Суспільне Дніпро, Суспільне Донбас та Суспільне Запоріжжя. На підтримку мовника ЦЕДЕМ долучався до [заяв медійних організацій](#) та ініціював власні (1,2).

ПІДТРИМКА КЛЮЧОВИХ МЕДІАРЕФОРМ

У 2025 році адвокація ефективної імплементації медійного законодавства залишалась одним з ключових пріоритетів організації.

КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ:

- Експерти ЦЕДЕМ підготували 15 аналітичних матеріалів та новин для підвищення обізнаності суспільства про медійну сферу;
- Запобігаючи додатковим юридичним ризикам для медіа, ініціювали заяву громадських організацій щодо ухваленого законопроекту 12320 щодо забезпечення дотримання гарантій адвокатської діяльності, яку підтримало 10 організацій;
- Експерти ЦЕДЕМ брали участь в розробці критеріїв оцінки контенту в контексті захисту неповнолітніх та віднесення контенту до обмежень щодо пропаганди тоталітаризму та рашизму;
- Експерти ЦЕДЕМ увійшли до робочої групи щодо законодавчих змін для протидії SLAPP-позовам та брали участь в обговоренні пропозицій;
- ЦЕДЕМ проаналізував положення Закону України «Про медіа» та законопроекту № 12111, аби оцінити їхню відповідність європейським стандартам, виявити правові прогалини і ризики застосування та сформулювати рекомендації щодо вдосконалення регулювання медіасфери.

СПРИЯННЯ ЗАКОННОМУ СТВОРЕННЮ ТА ВИКОРИСТАННЮ КОНТЕНТУ

Центр демократії та верховенства права сприяє законному створенню та використанню контенту журналістами, медіа, творцями контенту та експертним середовищем, водночас запобігаючи порушенням авторського права та піратству.

Для цього ми готуємо аналітичні матеріали щодо законодавчих ініціатив і стану законодавства України у сфері авторського права в контексті наближення до стандартів ЄС, а також інформуємо цільові аудиторії і надаємо роз'яснення щодо практичних аспектів дотримання авторських прав. Зокрема — використання похідних творів, сирітських творів та об'єктів авторського права у журналістських матеріалах.

Всього протягом року ЦЕДЕМ підготував 15 аналітичних матеріалів, новин та консультацій про авторське право на вебсайті ЦЕДЕМ та соціальних мережах.

Також юристка ЦЕДЕМ [провела](#) зустріч з митцями, організовану театром «Нафта» про те, як ефективно розпоряджатися своїми авторськими правами, захищати власні твори від порушень, врегульовувати конфлікти мирним шляхом та чи завжди варто звертатися до суду. А також [розмову](#) з медійниками про авторське право та які виклики приносять в сферу авторського права інструменти штучного інтелекту.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕТИЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ ШІ

У 2025 році ЦЕДЕМ продовжив сприяти належному та етичному функціонуванню технологій штучного інтелекту в Україні.

Цьогоріч за підтримки ЦЕДЕМ [створена](#) перша в нашій країні саморегулівна організація компаній-розробників ШІ, учасники якої підписали відповідний [меморандум](#). Основою для неї став [Добровільний кодекс відповідального використання штучного інтелекту](#), підписання якого раніше ініціював Центр демократії та верховенства права спільно з Мінцифри та Експертним комітетом з питань ШІ.

Зокрема, відтепер кожна компанія-підписант зобов'язується раз на рік або частіше подавати звіт з описом, як вона інтегрує етичні принципи в розробку, впровадження та використання штучного інтелекту.

ІНШІ КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ:

Ольга Петрів, юристка ЦЕДЕМ у сфері ШІ, [представляла](#) Україну на 20-му Форумі ООН з управління Інтернетом (IGF), що відбувся в Норвегії. Разом з фахівцями з інших країн світу вона обговорювала виклики, пов'язані з розвитком штучного інтелекту;

Ми підготували 32 [новини](#), [консультації](#) та дописи у соцмережах для інформування аудиторії про ключові новини і аспекти відповідального та етичного використання ШІ;

Разом з Навчально-науковим інститутом журналістики КНУ імені Тараса Шевченка та Національним проєктом з медіаграмотності «Фільтр» Міністерства культури України ЦЕДЕМ підготував практичне керівництво [«Штучний інтелект у медіа. Гайд до відповідального впровадження та робочий зошит самодіагностики для редакцій: від аудиту до редакційної політики»](#);

Ми провели три набори навчання в Академії відповідального використання ШІ [«ПРОМПТО»](#) разом з Національним проєктом з медіаграмотності «Фільтр» Міністерства культури України. Лекції з промтингу, створення текстів, візуалів, етики та безпеки ШІ охопили 369 учасників;

Також спільно з Національним проєктом з медіаграмотності «Фільтр» Міністерства культури, ЦЕДЕМ провів набір на освітню програму [«Молодь ШІ»](#), що охопила навчанням з розробки проєктів для поширення медіа- та інформаційної грамотності у сфері штучного інтелекту для 92 учасників.

МЕДІЙНА ОСВІТА ДЛЯ МЕДІА ТА ЖУРНАЛІСТІВ

У 2025 році ми підсилювали медіаспільноту практичними знаннями — від цифрової безпеки й права до роботи з ШІ та платформами.

Український медійний простір змінюється дуже швидко: війна, цифрові загрози, нові регуляції та стрімке поширення ШІ постійно змінюють правила роботи редакцій і журналістів. Щоб встигати за цими змінами й залишатися ефективними, медійникам потрібно безперервно розвиватися, швидко опановувати нові інструменти та оновлювати практики. Наша організація допомагає їм у цьому через доступні навчальні формати та експертні обговорення актуальних викликів.

ЦЕДЕМ за підтримки International Media Support забезпечив системне навчання та професійний обмін для медійної спільноти через **офлайн-тренінги, два масштабні онлайн-курси та серію «Медіарозмов».**

Учасники отримали практичні знання з цифрової безпеки, медіаправа, авторського права, протидії дезінформації та застосування ШІ у виробництві контенту. Публічні експертні події стали джерелом якісного контенту для широкої аудиторії та зібрали десятки тисяч переглядів.

КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ:

- ✓ **Офлайн:** 5 регіональних тренінгів, 116 учасників;
- ✓ **Два онлайн-тренінги:** 307 учасників;
- ✓ **Медіарозмови:** 6 випусків, 21 375 переглядів сумарно;
- ✓ **Освітні заходи охопили такі теми:** доступ до публічної інформації, довіра до медіа в цифрову еру, ШІ та авторське право, протидія дезінформації, сталість медіа у 2026, модерація/маніпуляції на платформах Meta.

ПІДВИЩЕННЯ МЕДІА ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ ТА ПРОТИДІЯ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ

У 2025 році ЦЕДЕМ у партнерстві з ЮНЕСКО та за підтримки Японії **реалізував масштабну програму зі зміцнення інформаційної стійкості України**. Зусилля ЦЕДЕМ були зосереджені на трьох напрямках: освіта державних службовців і молоді, підтримка медіаспільноти та широкі просвітницькі кампанії.

У результаті:

1

мільйон користувачів охопила інформаційна кампанія;

1 500

учасників пройшли професійне навчання (держслужбовці, студенти, викладачі);

2

унікальні практичні посібники розроблено для медіасектору;

17

національних та регіональних медіа залучено до експертних напрацювань.

Кампанія про інформаційну стійкість під час війни. ЦЕДЕМ провів масштабну інформаційну кампанію, спрямовану на розвиток критичного мислення українців. Вона охопила майже 1 мільйон користувачів. Загалом опублікували 20 відеорілізів, 20 експертних дописів та 4 соціальні відеоролики.

Збірник «Журналістська діяльність в умовах війни». Протягом п'яти місяців під час фасилітаційних сесій експертна команда збирала кейси, виклики та дилеми, з якими стикалися українські журналісти та редакції під час війни, а також практичні рішення для цих ситуацій. В основу посібника покладено досвід 1+1 Media (програми «Сніданок з 1+1»), 5 КАНАЛУ, GALKA.IF.UA, Leopoldis.news, Thebuchacity, Бахмут IN.UA, Національної мережі гіперлокальних медіа Rayon.in.ua, онлайн-медіа «Першого Запорізького», онлайн-медіа «Про Рівне», телекомпанії «Київ», Української правди та Фактів ICTV. Як результат, редакційні команди вже за час проєкту впровадили частину рекомендацій із посібника у свою журналістську діяльність у різних форматах. Зокрема, оновили редакційні політики та підходи до створення контенту, а також інтегрували поради в редакційну й навчальну практику.

«Практичний ґайд з впровадження медіа- та інформаційної грамотності. Рекомендації для медіаорганізацій на основі досвіду українських редакцій». ЦЕДЕМ провів 12 глибинних онлайн-інтерв'ю з представниками українських медіа: Galka.if.ua, Leopoldis.news, Rayon.in.ua, Thebuchacity, Бахмут IN.UA, Гвара Медіа, Еспресо, Кордон Медіа, Накипіло, Перший Запорізький, Суспільне, Українська правда. На основі їхнього досвіду впровадження та розвитку навичок медіа- та інформаційної грамотності (MIL) у роботу редакцій наші експерти сформувавши практичні рекомендації. Ґайд сфокусований на MIL-практиках у трьох ключових сферах: редакційний менеджмент, робота з контентом та взаємодія з аудиторією. Усі рекомендації підкріплені прикладами медіапродуктів та проєктів з досвіду українських редакцій.

Освітні ініціативи з підвищення навичок медіа- та інформаційної грамотності. ЦЕДЕМ протягом 2025 року забезпечив системне навчання 1 500 українців, серед яких держслужбовці, молоді фахівці, студенти та викладачі, через поєднання офлайн-інтенсивів та онлайн-курсів:

- **3 регіональні тренінги** у Тернополі, Львові та Рівному для держслужбовців «Медіа та інформаційна грамотність в публічному управлінні: реагування, інформування, стійкість»;
- **4 потоки онлайн-курсу** для держслужбовців «MIL & AI: сучасні навички для ефективної державної служби»;
- **7 регіональних тренінгів** для молоді й студентів у Тернополі, Черкасах, Полтаві, Рівному, Луцьку, Львові та Хмельницькому «MIL Навігатор: практичний офлайн-інтенсив з медіа-, інформаційної та ШІ-грамотності»;
- **3 потоки онлайн-курсу** для молоді «MIL Навігатор: онлайн-курс з медіа-, інформаційної та ШІ-грамотності».

Ідеятон з медіа-, інформаційної та ШІ-грамотності для молоді Youth MIL and AI Day. 24 жовтня 2025 року у межах Глобального тижня медійної та інформаційної грамотності ЮНЕСКО Центр демократії та верховенства права у партнерстві з УКУ зібрав понад 100 молодих лідерів та лідерок з усієї України на Youth MIL and AI Day.

Дослідження «Небезпека в стрічці Facebook: клікбейт і таргетована реклама як знаряддя маніпуляцій та шахрайства». За підтримки Фонду ім. Гайнріха Бьолля ЦЕДЕМ реалізував проєкт із вивчення вразливостей цифрового простору. Експерти ЦЕДЕМ систематизували схеми роботи шахрайських сторінок та напрацювали рекомендації для державних органів і користувачів щодо захисту персональних даних та протидії фішингу. У результаті ЦЕДЕМ опублікував дослідження та провів інформаційну кампанію з підвищення обізнаності щодо таких загроз серед українців.

АДВОКАЦІЯ ЕФЕКТИВНОГО МОДЕРУВАННЯ КОНТЕНТУ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

ЦЕДЕМ спрямовує свою діяльність на підвищення обізнаності користувачів про правила модерації в соцмережах, а також захищає соціально значущі акаунти від несправедливих блокувань та помилок алгоритмів.

- Ігор Розкладай, заступник директорки, головний експерт з медійного права та модерації контенту в соціальних мережах ЦЕДЕМ, долучився до розробки [Посібника з управління ризиками в контексті надзвичайних ситуацій, збройних конфліктів та криз для соціальних платформ](#) разом з IMS (International Media Support), Internews Ukraine та UNESCO Ukraine;
- ЦЕДЕМ консультував користувачів про ключові [аспекти](#) та [зміни](#) у контексті безпечного використання соціальних мереж. Ми підготували 9 дописів у соцмережах та 3 [консультації](#), серед яких інформування про те, [як відновити доступ](#) до облікового запису Facebook та питання щодо [спадкування Google-акаунту](#);
- Оприлюднили [рекомендації](#) щодо протидії клікбейту та шахрайству в українському сегменті Facebook. Вони створені на основі аналізу найпоширеніших цифрових маніпуляцій, які стрімко набули поширення на платформі;
- Також ЦЕДЕМ [розробив](#) рекомендації щодо безпечної та ефективної взаємодії користувачів у соціальних мережах під час збору коштів, зосереджені на коректному формулюванні закликів, уникненні порушень правил платформ, захисті сторінок від блокувань і шахрайства та збереженні довіри аудиторії;
- У 2025 році ЦЕДЕМ продовжив працювати над зменшенням ризиків, пов'язаних з використанням українськими користувачами платформи Telegram. У рамках кампанії TelegramDetox ми опублікували 9 консультаційних [дописів](#) у соціальних мережах ЦЕДЕМ та збірний [матеріал](#), де користувачі можуть знайти всю необхідну інформацію для відмови від месенджера. За рік його переглянули понад 75 тисяч разів.

V ФОРУМ ПРАВОВИХ РЕФОРМ для громадянського суспільства «ЄДНІСТЬ ДІЙ – СИЛА ЗМІН»

сересня 2025 року
в, Україна

Напря́м

«ГРОМАДЯНСЬКЕ
СУСПІЛЬСТВО»

Напря́м

«ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО»

АДВОКАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ РОЗВИТКУ ВОЛОНТЕРСТВА В УКРАЇНІ

У 2025 році ЦЕДЕМ працював над покращенням законодавства для волонтерів та організацій, що залучають волонтерів. Основний вектор наших зусиль — адвокація розробки та затвердження державної політики в сфері розвитку волонтерства.

КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ:

Юристи ЦЕДЕМ взяли участь у 12 робочих нарадах з питань розвитку громадянського суспільства та волонтерського руху в Україні в Офісі Президента. Нашою метою було формування та адвокація сприятливого середовища для волонтерської спільноти;

Проадвокатовано зміни до законодавства щодо нормативного визнання волонтерського досвіду (мотиваційні листи), спрямовані на сприяння розвитку волонтерства в системі освіти. Відповідний законопроект «Про внесення змін до деяких законів України щодо сприяння розвитку волонтерської діяльності серед здобувачів освіти» (№4186-IX) вже ухвалений у Верховній Раді та набув чинності. Він закріплює статус волонтера, визнає компетентності, набуті під час волонтерської діяльності, та створює правові підстави для зарахування волонтерського досвіду як частини освітнього шляху;

Провели [експертне обговорення](#) за участі представників Міністерства соціальної політики України, громадських і благодійних організацій та індивідуальних волонтерів щодо імплементації Закону України [4186-IX](#) і представили напрацьований ЦЕДЕМ [зразок](#) документа, що підтверджує здійснення волонтерської діяльності;

Уряд затвердив [Концепцію Державної цільової програми розвитку волонтерської діяльності в Україні на період 2025-2030 років \(Концепція\)](#), розроблену за участі ОГС, які координував ЦЕДЕМ;

ЦЕДЕМ підготував та поширив цільовим аудиторіям [Експертний висновок](#) щодо Концепції;

Спільно з Міністерством соціальної політики, сім'ї та єдності України і Національною соціальною сервісною службою України ЦЕДЕМ [презентував](#) Концепцію та [почав роботу над проектом Державної програми](#). Вперше держава залучила волонтерську спільноту як повноцінного партнера у формуванні та впровадженні державної політики у сфері волонтерства;

Мінсоцполітики розробило та направило на погодження з ЦОВВ [проект Державної соціальної цільової програми розвитку волонтерської діяльності в Україні](#) на період 2025-2030 років, розроблений за участі ОГС, координованих ЦЕДЕМ.

Завдяки адвокаційній роботі ЦЕДЕМ, держава визнала важливість розробки та затвердження програми з розвитку волонтерства в низці стратегічних документів національного та міжнародного рівня. Серед них: [Євроінтеграційна дорожня карта з питань функціонування демократичних інституцій](#) (Розділ IV.В «Національні правові, регуляторні та політичні рамки для інститутів громадянського суспільства (ІГС)»); План заходів з реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства (2025–2026).

Комунікація ЦЕДЕМ з міжнародними партнерами є конструктивною і націленою на захист інтересів громадянського суспільства. Її результати відображені у [Звіті про розширення ЄС](#), де Єврокомісія відзначила важливість не лише запуску Державної програми, а й належного фінансування для її втілення. Також у Звіті збережено тренд із рекомендацією державі забезпечити безперешкодний доступ ОГС до банківського обслуговування.

ПУБЛІЧНІ ВИСТУПИ ЧЛЕНІВ КОМАНДИ НА ПІДТРИМКУ ДЕРЖАВНОЇ ПРОГРАМИ:

16 липня 2025 року

інтерв'ю для ютуб-проєкту «SPIU Podcast»;

11 жовтня 2025 року

виступ під час форуму «Молодь під каштанами», за організації Товариства Червоного Хреста України та Київської міської молодіжної ради, що творив живий діалог між волонтерами/ками, молодіжними лідерами/ками, де запрошено учасників/ць долучитися до формування Програми, стати її співвиконавцями;

6 листопада 2025

Форум «Обов'язку мінімального піклування», організований Alliance UA CSO, де обговорювалися стандарти захисту волонтерів та гуманітарних працівників, що працюють в ризикових умовах;

5 грудня 2025 року

виступ ЦЕДЕМ на Форумі розвитку громадянського суспільства, про стан підготовки Державної програми, роль та вплив участі громадянського суспільства на процес вироблення державної політики в Україні;

19 грудня 2025

виступ ЦЕДЕМ на Форумі «Бізнес! Держава! Волонтери/ОГС!», Львів. ЦЕДЕМ наголосив на важливості затвердження програми та закликав ОГС стати співвиконавцями цієї програми, подавши свої пропозиції.

СПРОЩЕННЯ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕДУР ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ ВОЛОНТЕРІВ

ЦЕДЕМ продовжив адвокатувати спрощення бюрократичних процедур для іноземних волонтерів та гуманітарних працівників, які після 24 лютого 2022 року долучилися до підтримки України. Зокрема, ми виявили та систематизували міграційні, адміністративні та мовні бар'єри, що ускладнювали або унеможливлювали довгострокову волонтерську діяльність з боку іноземців.

КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ:

ЦЕДЕМ оприлюднив проміжні результати дослідження щодо викликів, з якими стикаються іноземні волонтери та легіонери в Україні, що стало доказовою базою для подальшої адвокації змін.

72,4% респондентів з США, Великої Британії, Франції, Німеччини, Чехії та інших країн визначили проблеми з оформленням документів (візи, посвідки, реєстрація місця проживання) як найкритичніші;

Зареєстровано законопроект №13071, який скасовує вимогу отримання довгострокової візи типу D для іноземних волонтерів і гуманітарних працівників. До нього увійшли експертні напрацювання ЦЕДЕМ спільно з чеською організацією «Людина в біді» та Управлінням ООН з координації гуманітарних справ. 15 травня 2025 року Верховна Рада одностайно підтримала законопроект №13071 у першому читанні. Надалі ми ініціювали термінову заяву на підтримку його ухвалення в цілому;

Інтерв'ю для Телемарафону щодо законодавства для іноземців-волонтерів;

Завдяки зусиллям ЦЕДЕМ питання іноземних волонтерів включене до євроінтеграційного порядку денного України — Дорожньої карти з питань функціонування демократичних інституцій. Паралельно ми розпочали публічну адвокацію для захисту ключових положень законопроекту №13071 на етапі підготовки до другого читання;

5 грудня 2025 року в межах XIV Форуму громадянського суспільства «(Ви)СТОЇМО» ЦЕДЕМ провів тематичну зустріч «Волонтерство без кордонів: виклики та перспективи» в партнерстві з Національною соціальною сервісною службою;

ЦЕДЕМ випустив фінальний звіт з результатами дослідження проблем іноземних волонтерів «Крізь виклики за покликом серця».

Для просування можливостей для страхування волонтерів, ЦЕДЕМ проводив активну адвокаційну роботу і перемовини з Міністерством фінансів, а також інформаційну кампанію спільно з Координаційним гуманітарним центром. Поширено серію відео-роликів від ОГС, які працюють в прифронтових територіях (один, два, три, чотири).

БОРОТЬБА З НЕПЕРЕДБАЧЕНИМИ ДЛЯ ОГС НАСЛІДКАМИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ВІДМИВАННЯ КОШТІВ І ПРОТИДІЇ ФІНАНСУВАННЮ ТЕРОРИЗМУ

Для втілення цієї мети ЦЕДЕМ продовжив співпрацю з: Мін'юстом, Мінфіном, Держфінмониторингом, НБУ, Мінцифри, Урядовим офісом координації європейської та євроатлантичної інтеграції, Офісом Генерального прокурора, Службою безпеки України, МЗС, парламентськими комітетами.

Водночас ми надавали консультації для ОГС, активістів та волонтерів з питань банківського законодавства та обслуговування українськими банками та банками-кореспондентами, з питань визначення КБВ (кінцевих бенефіціарних власників) та щодо перевірки партнерів. А також брали участь в засіданнях Керівного комітету проєкту Офісу Ради Європи в Україні «Посилення режиму боротьби з відмиванням коштів, фінансуванням тероризму та повернення активів», членом котрого є ЦЕДЕМ. Юристи ЦЕДЕМ були залучені до зустрічей Global NPO Coalition on FATF у ролі експертів.

КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ:

👉 Видана [публікація](#) «Важливість участі організацій громадянського суспільства в проведенні Національної оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії (легалізації) відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення у 2025 році», покликана підвищити обізнаність громадського сектору про питання;

ЦЕДЕМ разом з Академією фінансового моніторингу за підтримки Офісу Ради Європи в Україні провів перший для України навчальний курс «Фінансовий моніторинг громадського сектору», покликаний допомогти представникам громадського сектору, суб'єктам первинного та державного фінансового моніторингу, а також всім зацікавленим особам розібратись, як працює фінансовий моніторинг неприбуткових організацій та що можна і треба покращувати. Курс складався з 4 модулів, в яких взяли участь близько 300 представників громадського сектору, банківської та аудиторської спільноти, органів державної влади, бізнесу та академічних кіл. Матеріали курсу опубліковані [на сайті Державної служби фінансового моніторингу України](#);

ЦЕДЕМ увійшов до Робочої підгрупи з проведення оцінки ризиків використання неприбуткового сектору з метою ВК/ФТ в складі Національної оцінки ризиків 2025. Організація також рекомендувала до участі в підгрупі членів неформальної коаліції ОГС, яку координує ЦЕДЕМ для формування спільної позиції громадянського суспільства. В рамках роботи в підгрупі експерти ЦЕДЕМ провели [дослідження ризиків ВК/ФТ для ОГС, які залучають до своєї діяльності волонтерів](#);

КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ:

 Провели дві координаційні зустрічі неформальної коаліції експертних ОГС у сфері фінансового моніторингу, протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму в офлайн-форматі;

 Звіт з результатами дослідження офіційно надісланий до Держфінмоніторингу для врахування в рамках проведення Національної оцінки ризиків 2025;

 ЦЕДЕМ розробив проєкт шаблонної Політики щодо протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму громадської/благодійної організації (zareestrovanoї в Україні) та передав його на рецензування до Офісу Ради Європи в Україні та Європейського центру неприбуткового права;

 ЦЕДЕМ популяризував результати незалежної оцінки ризиків, проведеної у 2024 році.

КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ:

 В межах підготовки переговорної позиції України за Розділом 4 «Свобода руху капіталу» ЦЕДЕМ сформував і направив до НБУ пропозиції щодо внесення змін до законодавства в сфері банківського обслуговування ОГС;

 Провели експертне обговорення «Підготовка вступу України до ЄС: яких змін потребує національне законодавство у сфері банківського обслуговування та фінмоніторингу НПО»;

 Упродовж року ЦЕДЕМ популяризував Гд з визначення КБВ громадських і благодійних організацій через поширення серії з 5 відеороликів та дописи у ФБ.

УЧАСТЬ У ФОРМУВАННІ ЗАКОНОДАВСТВА В СФЕРІ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ ОГС

Використання віртуальних активів в умовах обмежень валютних операцій під час воєнного стану стає запорукою безперешкодної роботи багатьох ОГС, однак наразі в Україні немає чіткого розуміння, як запустити білий ринок обігу віртуальних активів. ЦЕДЕМ працює над покращенням правового поля, котре забезпечить вільний доступ ОГС до таких активів, і водночас запобігатиме ризикам.

ПОКРАЩЕННЯ БАНКІВСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ДЛЯ ОГС ТА УНИКНЕННЯ ПРОБЛЕМ З ВИЗНАЧЕННЯМ КІНЦЕВОГО БЕНЕФІЦІАРНОГО ВЛАСНИКА

Завдяки адвокації юристів ЦЕДЕМ, важливість забезпечення доступу ОГС до банківських послуг та фінансової інклюзії відображена в Звіті Європейської Комісії про розширення ЄС 2025 року.

КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ:

Верховна Рада прийняла за основу в першому читанні новий (але третій за часом реєстрації) [законопроект №10225-д](#), який покликаний врегулювати обіг віртуальних активів та внести зміни до Податкового кодексу. ЦЕДЕМ підготував експертний висновок з рядом рекомендацій і направив його до профільного комітету;

Проведено експертну дискусію «Бути чи не бути: майбутнє ринку віртуальних активів в Україні», котра зібрала понад 50 представників держави, приватного сектору та громадянського суспільства. За результатами обговорення ЦЕДЕМ разом з експертами приватного сектору підготували ряд поправок до законопроекту і передали на розгляд в профільний комітет Верховної Ради України.

МОНІТОРИНГ ЗАГРОЗЛИВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ТА ІНІЦІАТИВ ДЛЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОГС ТА КООРДИНАЦІЯ СПІЛЬНИХ ДІЙ

Впродовж року ЦЕДЕМ координував та фасилітував зустрічі ОГС, присвячені новим викликам для ОГС чи загрозливим законодавчим ініціативам. Цьогоріч такими викликами стали [регулювання лобістської діяльності](#), законопроекти з рекодифікації Цивільного кодексу та загроза руйнування антикорупційної інфраструктури.

У кожному з випадків ЦЕДЕМ формував порядок денний обговорення та оперативно скликав координаційну зустріч ключових організацій громадянського суспільства, які займаються адвокацією і супроводом реформ в Україні. У такому форматі ОГС напрацьовували спільні позиції, а надалі — сформувували і втілювали плани дій для уникнення звуження демократії в країні.

ОСВІТНІ ТА АДВОКАЦІЙНІ ЗАХОДИ ДЛЯ ОГС: МЕНТОРСЬКА ПРОГРАМА ТА ФОРУМ ПРАВОВИХ РЕФОРМ ДЛЯ ОГС

В 2025 році ЦЕДЕМ продовжував розвивати культуру менторства в громсекторі і реалізував [Менторську програму 6.0](#) для підсилення адвокаційних та інших спроможностей організацій громадянського суспільства з різних куточків України.

- **26 пар Ментор-Менті** пройшли шлях від утворення довірчих стосунків до створення і реалізації спільних адвокаційних проєктів;
- **32 ОГС із різних куточків України**; 17 розроблених та частково втілених адвокаційних планів та/або планів організаційного розвитку; 5 місяців — час реалізації програми; 12 навчальних курсів для менті; 7 ресурсних зустрічей по п'ятницях;
- Створено **Журнал Менторської програми 6.0**

У вересні ЦЕДЕМ провів **П'ятий щорічний Форум правових реформ для громадянського суспільства: Єдність дій — Сила змін.** Подія відбулась у межах Тижня громадянського суспільства в Україні, запровадженого урядом на виконання Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства України.

Понад 30 промовців та промовиць створили Форум та його додаткову онлайн-подію — Дискусію **«Надання соціальних послуг в Україні через співпрацю коаліції ОГС, які надають соціальні послуги населенню та Міністерства соціальної політики»**, котрі відвідало більше 100 учасників особисто та ще понад 100 учасників онлайн. Відеозапис Форуму доступний українською та англійською мовами.

СПІВПРАЦЯ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА, ВЛАДИ ТА БІЗНЕСУ

ЦЕДЕМ є багаторічним і послідовним адвокатом розвитку діалогу і конструктивної співпраці між громадянським суспільством та органами державної влади, а також координує долучення ширшого кола ОГС до розробки і реалізації державної політики у сфері розвитку громадянського суспільства.

КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ:

 Кабмін врахував пропозиції ЦЕДЕМ до Плану заходів на 2025-2026 роки з реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства. Після затвердження Плану ЦЕДЕМ активно імплементував передбачені в ньому заходи.

ЦЕДЕМ подавав пропозиції щодо необхідності розробки наступної Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства. Ми взяли участь в заходах Секретаріату КМУ з підготовки до напрацювання наступної Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства України.

Завершено четверту щорічну інформаційну кампанію з популяризації кращих прикладів співпраці громадянського суспільства, бізнесу та влади і презентовано результати IV Щорічного конкурсу історій «Громадянське суспільство, бізнес та влада — кращі практики співпраці». За її підсумками виданий Збірник історій.

Розпочато V Щорічний конкурс історій «Громадянське суспільство, бізнес та влада — кращі практики співпраці». Партнерами стали Міністерство комунікацій та стратегічних комунікацій, Секретаріат Кабінету Міністрів України, Національна соціальна сервісна служба України, Глобальний договір ООН. Збір заявок завершено в листопаді 2025 року.

БЕЗПЕКА АКТИВІСТІВ/ОК, ВОЛОНТЕРІВ/ОК, ЛІДЕРІВ І ЛІДЕРОК ОГС ТА ЇХ КОАЛІЦІЙ

У 2025 році ЦЕДЕМ продовжив розвивати культуру безпеки ОГС в ключових п'яти сегментах: фізична, правова, цифрова, фінансова та ментальна.

З 31 липня по 2 серпня 2025 року ЦЕДЕМ провів триденний безпековий інтенсив в межах IV Безпекової школи «Внутрішній щит: твоя формула стійкості» для 25 представників та представниць організацій громадянського суспільства і медіа з різних регіонів України. Він включав 11 навчальних блоків з опрацюванням теоретичного матеріалу та практичними завданнями. Крім загального навчання, для учасників/ць також передбачили індивідуальні консультації щодо розробки власних безпекових протоколів, а також двомісячний супровід із впровадження здобутих знань і безпекових практик у повсякденну роботу.

За таким індивідуальним супроводом звернулися 10 організацій, для котрих експерти/ки провели 28 консультацій. За підсумками було напрацьовано 10 мап ризиків з кроками щодо їх нівелювання. У кожному з випадків на цій основі розпочали формувати внутрішні політики і протоколи безпеки з фокусом на практичне впровадження.

З точки зору забезпечення фінансової безпеки важливим матеріалом стала консультація «Чекліст для волонтерів, ОГС та медіа з ефективного збору коштів у соцмережах без втрати охоплень та ризику блокувань».

КАМПАНІЯ «ЗА БЕЗПЕЧНІ ДОРОГИ»:

АДВОКАЦІЯ ЗМІН ДО ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

Мета Кампанії — знизити кількість загиблих та травмованих на дорогах України. Для цього ми адвокатуємо зміни державної політики у сфері безпеки дорожнього руху та проводимо інформаційно-просвітницькі кампанії.

Як і в попередні роки, Україна потребує оновлення законодавства у сфері безпеки дорожнього руху. Зокрема, впровадження прогресивної системи штрафів, **скасування «безкарних +20 км/год» для подолання епідемії тяжких ДТП**. Адже головною причиною аварій (понад 55% випадків) була і є надмірна швидкість. Це невидиме протистояння, у якому Україна програє вже багато років.

Кампанія «За безпечні дороги» зосередила свої зусилля на наближенні українського законодавства до стандартів ЄС та впливі на поведінку водіїв задля збереження життів.

У травні 2025 року ми домоглися реєстрації у Верховній Раді законопроєкту №13314, який скасовує нештрафований поріг «+20 км/год» та впроваджує **пропорційну шкалу відповідальності за перевищення швидкості**. Це великий крок на шляху до потрібних, якісних змін, які рятуватимуть життя українців.

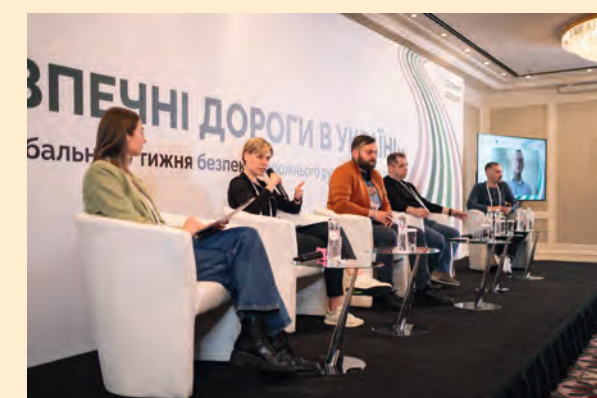
ШТРАФИ ЗА ПЕРЕВИЩЕННЯ ШВИДКОСТІ В УКРАЇНІ	
як є сьогодні	
Перевищення	Відповідальність*
21-50 км/год	340 грн
>50 км/год	1700 грн

як пропонує законопроєкт	
Перевищення	Відповідальність*
10-20 км/год	340 грн
21-30 км/год	680 грн
31-40 км/год	1360 грн
41-60 км/год	1700 грн
61-80 км/год	2720 грн
Понад 80 км/год	3400 грн

*50% від вартості штрафу за умов сплати штрафу: 10 днів за порушення, кодифіковані в автоматичному режимі

Разом із тим, команда провела чергове Дослідження рівня користування ременями безпеки серед українських водіїв. Воно показало зростання до рекордних **48,4%, що майже вдвічі перевищує показники п'ятирічної давнини**. Цей результат доводить: державна політика зі зміни відповідальності, скасування необґрунтованих винятків та інформаційні кампанії приносять зміни на краще. Котрі, своєю чергою, створюють фундамент для зниження смертності на дорогах.

Команда продовжила активну медійно-просвітницьку роботу. Зокрема, цьогоріч провела перший **Форум «За безпечні дороги в Україні»**. Подія була проведена з нагоди 8-го Глобального тижня безпеки дорожнього руху, що відзначається під егідою ООН. Форум став майданчиком діалогу, пошуку можливих рішень, привернення уваги та повернення до політичного порядку денного питання безпеки на дорогах й збереження життів українців. Захід зібрав народних депутатів України, керівників центральних органів виконавчої влади, лідерів громадських та експертних організацій, представників міжнародних організацій та місцевого самоврядування — усього понад 90 учасників.

На завершення 2025 року припав запуск та проведення Всеукраїнської інформаційної кампанії «Краще запізнитись, ніж не доїхати».

Мета кампанії – сформуванню буденну звичку обирати безпечну швидкість і зняти тиск «встигнути будь-якою ціною». Кампанія демонструвала, що запізнення — може бути безпечним вибором, який рятує життя.

«Багато хто перевищує швидкість не тому, що хоче порушувати, а тому що поспішає. Але настав час змінити цей звичний підхід: графік ніколи не має бути важливішим за життя. Саме тому наша соціальна реклама нагадує просту річ: невелике запізнення — дрібниця, тоді як наслідки ризику можуть бути непоправними» — зазначає **Олеся Холопик, директорка ЦЕДЕМ**.

Медіакампанія охопила 4 міста (Київ, Рівне, Хмельницький, Полтава), де було розміщено зовнішню рекламу, всього це 72 площини різного формату. У медіа її переглянули **53,3 тис.** користувачів.

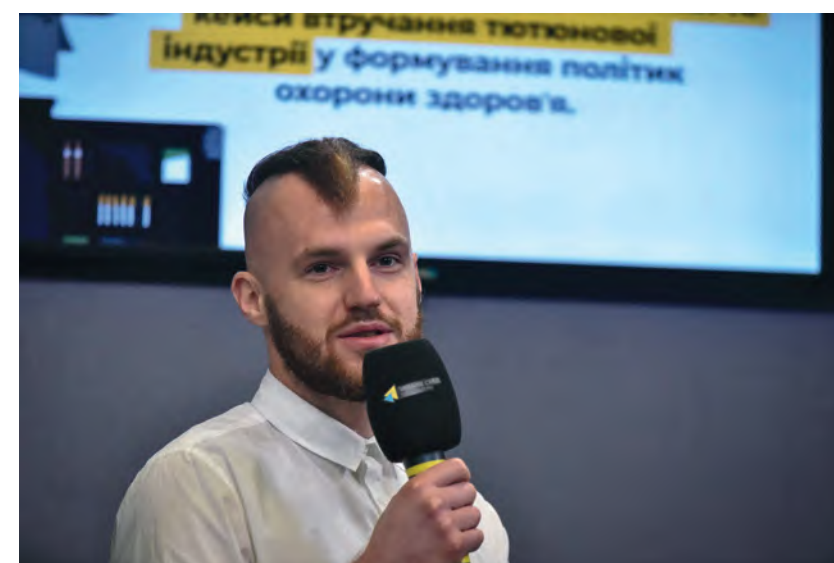
Також Кампанія «За безпечні дороги» [провела щорічне соціологічне опитування](#) з Info Sapiens, котре підтвердило суспільну підтримку законодавчих змін. Так, 75% українців схвалюють впровадження нових штрафів за перевищення швидкості на 10–20 км/год відповідно до пропозицій законопроекту №13314, а ще 77% громадян виступають за позбавлення прав водіїв, які систематично порушують ПДР.

КИЇВ БЕЗ ТЮТЮНОВОГО ДИМУ: ЮРИДИЧНИЙ СУПРОВІД АНТИТЮТЮНОВИХ ЗМІН ДО ЗАКОНОДАВСТВА

«Захист політик громадського здоров'я від впливу тютюнової індустрії є не лише вимогою Рамкової конвенції ВООЗ із боротьби проти тютюну, а й базовою ознакою правової, демократичної та людиноорієнтованої держави» — **Богдан Кашаник, юрист ЦЕДЕМ.**

ЦЕДЕМ підтримує здоровий спосіб життя і з 2010 року працює задля зменшення вживання тютюнових і нікотинових виробів в Україні. Невід'ємною основою цього процесу є українське законодавство [в сфері контролю над тютюном](#), а також система його виконання, що безпосередньо потребували правового подолання прірви між законодавчим фундаментом і правозастосуванням.

Задля цього, діючи спільно з коаліцією «За вільну від тютюнового диму Україну», у 2025 році ми розробили і домоглися реєстрації двох законопроектів, які впровадять заборону на е-сигарети і нікотинові снюси. А також, відгукнувшись на [запрошення](#) голови Комітету ВРУ з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування, долучились до розробки доопрацьованого законопроекту про регулювання нікотинових виробів.

Упродовж року ми [адвокатували](#) ці законопроекти на засіданнях профільних підкомітетів і Комітетів Верховної Ради України. А також [спільно з українською молоддю](#) публічно [звертались](#) до народних депутатів із закликом ухвалити комплексний законопроект № 12091.

Поруч з цим, провівши [дослідження](#) інтернет-сайтів на наявність порушень антитютюнового законодавства, а також [просвітницькі лекції](#), ми навчили **28 інспекторів** Держпродспоживслужби, котрі контролюють виконання законодавства, специфічним навичкам контролю забороненої реклами тютюнових і нікотинових виробів у Всесвітній мережі.

Як результат, спільно з ГО **«Молодь вільна від куріння»**, ми розробили для фахівців згаданого вище державного органу, Методичну збірку найпоширеніших видів порушень антитютюнового законодавства, яка стане в нагоді фахівцям Держпродспоживслужби під час їхньої щоденної роботи. Презентація збірки запланована на 2026 рік.

- Надали понад 50 юридичних консультацій (письмових та усних) для ГО «ЖИТТЯ» та Коаліції «За вільну від тютюнового диму Україну!».
- Підготували та поширили 106 юридичних довідки-аналізи нормативно-правових актів у сфері контролю над тютюном для союзницьких організацій.
- Разом з громадськістю [представили](#) під час [пресконференції](#), що [організувала](#) ГО Життя, оновлений ресурс Tobacco Tactics — базу найпоширеніших стратегій втручання тютюнової індустрії в державну політику охорони здоров'я.

- На запрошення Бюро ВООЗ в Україні ЦЕДЕМ став учасником [політичного діалогу](#) щодо політики оподаткування тютюнових виробів разом з представниками міжнародних інституцій, профільних державних органів, наукових установ та громадськості.
- Юристи ЦЕДЕМ активно брали участь у [панельних дискусіях](#), [семінарах](#), [пресконференціях](#), [семінарах-нарадах](#), [презентаціях результатів досліджень](#), оголошенні переможців антипремії «Золота коса – 2024», [просвітницьких лекціях](#) для ВНЗ, [публічних обговореннях](#), [круглих столах](#) щодо законодавчого контролю тютюнової індустрії у сфері охорони здоров'я та податкової політики.

Вже традиційно ЦЕДЕМ пояснював суспільству переваги здорового способу життя та [інформував](#) про передбачене законодавством право кожної людини на вільний від тютюну та нікотину простір, [зокрема, в блогах](#) та [власних матеріалах](#).

Співпраця ЦЕДЕМ з [Економічною правдою](#), [Vector media](#) та [ЛІГА.net](#) дозволила навіть в умовах війни привернути увагу суспільства до потреби не лише посилити політику контролю за тютюном, а й ліквідувати наявні юридичні колізії у сфері реклами та стимулювання продажу тютюнових і нікотинових виробів і пристроїв.

Напря́м

«ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА»

Напря́м

«ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА»

УЧАСТЬ У ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ

Для успішного просування України до членства в Європейському Союзі, якісної гармонізації національного законодавства з правом ЄС та належної імплементації європейських норм необхідною є системна й змістовна залученість громадянського суспільства.

У 2025 році ЦЕДЕМ послідовно долучався до підготовки переговорної позиції України щодо вступу в ЄС як експертний партнер держави. Ми забезпечували постійну участь своїх фахівців у робочих групах і консультаційних інструментах при органах влади, надавали обґрунтовані пропозиції до законодавчих і політичних рішень, готували аналітичні матеріали, аналізували рекомендації інституцій ЄС та інформували суспільство про перебіг і зміст євроінтеграційних реформ.

Упродовж року експерти ЦЕДЕМ працювали в межах урядових переговорних груп за розділами з питань функціонування демократичних інституцій, судової влади та основоположних прав, свободи руху капіталу, цифрової трансформації і медіа. Також ми подали свої пропозиції до трансформаційних дорожніх карт, адже навесні 2025 року уряд затвердив дорожні карти трансформацій у сферах верховенства права, реформи державного управління та функціонування демократичних інституцій.

ЦЕДЕМ долучався до реалізації положень цих карт у своїх експертних сферах, а також направив свої пропозиції Уряду під час формування проєкту Національної програми адаптації законодавства України до *acquis* ЄС.

КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ:

Підготували аналітичні звіти щодо згадок громадських організацій та медіа у Звіті про розширення 2024, а також проаналізували Звіт про розширення 2025 у сферах свободи вираження та приватності, реформи державного управління, громадянського суспільства та авторського права.

Упродовж року ЦЕДЕМ активно працював за напрямом приєднання України до Єдиного європейського платіжного простору (SEPA). Робота включала аналіз законодавчих ініціатив, експертний супровід процесу підготовки змін, організаційну підтримку обговорень, а також координацію та комунікацію із профільним парламентським комітетом і заінтересованими організаціями громадянського суспільства.

Також ЦЕДЕМ експертно долучався до теми врегулювання ринку віртуальних активів в Україні, зокрема через [фахове обговорення запуску ринку та аналітичну оцінку положень законопроєкту №10225-д з фокусом на їхні наслідки для громадського сектору.](#)

У 2025 році ЦЕДЕМ також брав участь у засіданнях робочих (переговорних) груп з підготовки переговорних позицій України в межах процесу перемовин про вступ до Європейського Союзу. Зокрема – з питань функціонування демократичних інституцій, судової влади та основоположних прав, а також свободи руху капіталу, відповідно до встановлених графіків та у зустрічах з урядовою євроінтеграційною командою.

Упродовж року ми посилювали посилював координаційну роль для організацій громадянського суспільства у сфері євроінтеграції, зокрема через [проведення координаційних зустрічей](#) та створення можливостей для залучення ОГС до підготовки відповідей на опитувальники Європейської Комісії.

Окрім цього, ЦЕДЕМ проводив аналітичну та роз'яснювальну роботу щодо перебігу євроінтеграційного процесу, зокрема [ключових етапів руху України до ЄС](#), логіки переговорів та [поточного стану виконання зобов'язань](#). Окрему увагу приділили ризикам законопроєктів №13653 та №13653-1, котрі запроваджують [прискорені процедури](#) розгляду європейських ініціатив. Адже скорочення строків для подання альтернативних проєктів і відсутність чітко визначених механізмів залучення громадянського суспільства може негативно вплинути на якість та передбачуваність законодавчих рішень.

Починаючи з травня, [ЦЕДЕМ започаткував](#) щомісячний дайджест ключових євроінтеграційних новин, у межах якого системно інформував аудиторію про основні події, рішення та зміни у відповідній сфері.

АДВОКАЦІЯ РЕФОРМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

У 2025 році ЦЕДЕМ взяв участь у просуванні реформи публічного управління та публічної служби. Організація приєдналася до підписантів [Маніфесту реформи публічної служби України](#), щоб підкреслити важливість продовження реформи та окреслити ключові напрями спільних дій громадянського суспільства.

ЦЕДЕМ долучався до експертних обговорень і організував дві зустрічі експертного середовища з метою визначення пріоритетів РДУ. Два експерти ЦЕДЕМ увійшли до робочої групи Секретаріату Кабінету Міністрів України з підготовки Стратегії реформи державної служби на 2026–2030 роки.

ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

У 2025 році ЦЕДЕМ приділяв увагу імплементації Закону України «Про доступ до публічної інформації» через [аналітичне опрацювання](#) проблем узгодженості галузевого законодавства з його положеннями та роз'яснення ризиків неправомірного обмеження доступу до публічної інформації. Ми порушували питання застосування трискладового тесту, колізій зі спеціальними законами та процесуальним законодавством, а також необхідності пріоритетного застосування Закону про доступ до публічної інформації.

Крім того, до річниці Конвенції Тромсо ЦЕДЕМ [провів публічну медіарозмову](#), присвячену європейським стандартам доступу до офіційних документів, практиці їх застосування в Україні, а також ключовим викликам для реалізації права на доступ до публічної інформації в умовах воєнного стану та законодавчих колізій.

КОМУНІКАЦІЇ

У 2025 році комунікаційна команда ЦЕДЕМ активно висвітлювала діяльність організації, просувала інформаційні кампанії, створювала контент та домовлялась про співпраці з лідерами думок та щодо розміщення у медіа.

ДОСЯГНЕННЯ КОМУНІКАЦІЙНОГО НАПРЯМУ:

2.7 МЛН

ПЕРЕГЛЯДІВ
НА СТОРІНКАХ

445 ТИС.

ПЕРЕГЛЯДІВ
САЙТУ

270+

ЗГАДОК У МЕДІА ТА ЦИТУВАНЬ
ЕКСПЕРТІВ ОРГАНІЗАЦІЇ

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ЗА 2025 РІК

НАДХОДЖЕННЯ	ГРН	%
Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО)	4 832 061	17,90
International Media Support (IMS)	4 045 805	14,99
Tobacco-Free Kids Action Fund, США	3 488 760	12,92
Міжнародна організація «Глобальне партнерство у сфері безпеки дорожнього руху» через Міжнародну Федерацію Товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця (Швейцарія)	2 969 881	11,00
Ініціативний центр сприяння активності та розвитку громадського почину «Єднання»	2 788 060	10,33
Європейський фонд за демократію	2 083 005	7,72
Представництво фонду імені Гайнріха Бьоля в Україні	1 138 150	4,22
Міжнародний фонд «Відродження»	1 125 388	4,17

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ ЗА 2025 РІК

НАДХОДЖЕННЯ	ГРН	%
Чеська Республіка - Міністерство закордонних справ	950 166	3,52
Програма розвитку ООН	922 931	3,42
Internews Network Inc, Агентство США з міжнародного розвитку	892 344	3,31
Внески на статутну діяльність	675 464	2,50
Equal Rights and Independent Media (ERIM)	373 924	1,38
Європейський центр некомерційного права	356 374	1,32
Zinc Network	251 728	0,93
МХП-Громаді	10 000	0,37
Фундація Глобал Гвінг, США	4 663	0,02
Разом	26 998 703	100,00

ВИТРАТИ

ВИТРАТИ	ГРН	%
ПЕРСОНАЛ	9 568 176	31,79
ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО	9 281 888	30,84
НЕЗАЛЕЖНІ МЕДІА	8 868 984	29,47
АДМІН	1 640 951	5,45
ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА	737 495	2,45
РАЗОМ	30 097 494	100

ДОНОРИ ТА ПАРТНЕРИ

From
the People of Japan

GLOBAL
ROAD SAFETY
PARTNERSHIP

HOSTED BY:
ICIFRC

Швеція
Sverige

АСКОЛЬД
І ДІП
НОРВЕЗЬКО-ШВЕДСЬКИЙ ФОНД

EUROPEAN
ENDOWMENT OF
DEMOCRACY

HEINRICH BÖLL STIFTUNG
КИЇВ
Україна

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

Співфінансується
Європейським Союзом

CZECH
AID

TRANSITION
Transition Promotion Program

Internews

erim
Equal Rights
& Independent
Media

European Center for
Not-for-Profit Law

ZINC
NETWORK

GlobalGiving

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

ЦЕНТР ДЕМОКРАТІЇ
ТА ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА

CENTRE FOR DEMOCRACY
AND RULE OF LAW

www.cedem.org.ua
info@cedem.org.ua

